

forholdene meget ofte medføre Indskrænkninger i Eiendomsrettens Benyttelse. Var her Spørgsmaal om to Naboere, kunde Grunsgraverne paaftaae, at de eiede Stranden, og kunde udøve Eiendomsretten over samme, vilde der efter Lovgivningens almindelige Regler ikke være Tvivl om, at de ikke kunde være berettigede til at misbruge denne Ret til Skade for Naboen, og at Naboen ikke blot ved paavifelig Skade kunde fordre Erstatning, men at han, hvis Strandens Benyttelse truede Eiendommen med Fare, kunde fordre Retsbeskyttelse igjennem nedlagt Forbud. Men Grunsgraverne ere ikke Eiere; de udøve kun en Brug, som den sande Eier, Staten, har indrømmet dem, og som, det er jo rigtignok saa, har lang Tids Hævd for sig; men det er naturligt, at Eieren ikke vil eller kan tillade, at Brugerne udøve noget Misbrug og ved Benyttelsen undergrave den tilgrændsende Eiendom. Og saa her maa kunne blive Spørgsmaal om Erstatning, om et ved Domstolene udvirket Forbud mod Beskædigelse; men hvad er naturligere, end at Staten udsteder et saadant Forbud igjennem et almindeligt Lovbud eller i alt Fald skaber let Afgang til Beskyttelse mod Skade. For mit eget Vedkommende vil jeg tilstaae, at jeg end ikke vilde finde noget Urimeligt i, at Lovgivningen decreterede Fred over en vis Strækning fra Land udover Havet. Jeg skal bemærke, at selv den hyderligste Modstand mod et beskægtet Lovforslag i et andet Thing anerkjendte, at hvis Lovgivningen lyste Fred over en vis Strækning, lod der sig Intet sige derimod. Hvad man paaftod, var ikke, at der ikke skulde være et naturligt Retskrav paa Beskyttelse; men man vilde blot, at det ikke skulde være Administrationen, Dyrigheden, der skulde afgjøre, om der var Trang til retlig Beskyttelse. Jeg troer, at der retligt Intet vilde være at erindre imod en saadan almindelig Lovregel, men meget Mindre lader sig da erindre derimod, at Beskyttelse kun indrømmes i hvert enkelt Tilfælde, hvor der er Bevis for, at den er nødvendig, og det er det, som denne Lov vil. Det stilles da saaledes hen som et reent Erfaringsspørgsmaal, om der maatte være Trang til en saadan Retsbeskyttelse, og i saa Henseende skal Fleertallet stille sin Overbeviisning og desviis sin personlige

Erfaring imod Mindretallets. Det er vistnok almindelig bekjendt, at modstridende Interesser i denne Retning i Nærheden af Kjøbenhavn allerede i flere Aar have staaet skarpt ligeoverfor hinanden, og det Samme turde gjælde andetsteds. Med Hensyn til de specielle Bestemmelser i vort Forslag skjønner jeg ikke, at det vil være nødvendigt, at jeg giver nogen hyderligere Forklaring. Jeg tør haabe, at den høitærede Minister vil finde, at Grundtanken i hans Lovudkast fuldstændig er vedligeholdt. Om han er fornøjet med det nye Syn, vi have skabt, skal jeg forvente, at han vil udtale sig om.

Nørgaard: Da jeg ikke troer at kunne forene det med min Overbeviisning at gaae ind paa dette Lovforslag, maa det være mig tilladt at gjøre nogle saa Bemærkninger. Jeg vil meget gjerne indrømme, at Udvalgets Forslag har et vist Fortrin fremfor Regjeringsens, idet det gaaer mere simpelt frem med Hensyn til Afgjørelsesmaaden og paa en mindre bekostelig Maade, naar man kunde tillægge dette nogen afgjørende Vægt. Jeg vil ogsaa gjerne indrømme, at der er mange ret gode Bestemmelser i dette Forslag af Udvalget, men naar der er Tale om at anvende disse Bestemmelser som almindelig Lov, da kan jeg ikke nægte, at det forekommer mig, at det er aldeles upraktisk. Jeg har saaledes stor Betænkelighed ved at gaae ind paa dette Lovforslag, og jeg maa strax sige, at jeg endog betragter en almindelig Lov om dette Forhold som farlig. Jeg kan finde det rigtigt, at der gives en Lov, hvor Forhold af den Beskaffenhed ere tilstede, at det er nødvendigt, og jeg seer ikke, at der er det Mindste iveten for, at en saadan speciel Lov da kan gives; men at man, grundet paa et enkelt Forhold, som har fremkaldt nærværende Lov, skulde give en almindelig Lov, kan jeg ikke indsee. Udvalgets Titel indeholder en Indskrænkning i Afgangen til at borttage Leer, Steen, Sand, Grus og deslige. Under dette „deslige“ kan indbefattes forskjellige Ting, som ogsaa Beboerne ved Stranden sætte Pris paa. Det er Noget, der er almindeligt bekjendt, at selv Sand er for Mange et vigtigt Materiale, og det er ligeledes bekjendt, at Grus er et uundværligt Materiale, som